

Guide til håndtering af grænseoverskridende adfærd og overgreb mod børn

**For arrangører, tryghedspersoner og
andre i ansvarspositioner**

**"Kreativ udvikling af børn
og unge"**

Indledning:

Bifrosts lokalforeninger er meget unikke, især når man ser på den store aldersspredning der findes iblandt dem. Samtidig med laves der aktiviteter for børn og unge mennesker som aldrig før.

Det betyder dog, at der er en risiko for måske at ende i en situation, hvor et barn eller helt ungt menneske har oplevet grænseoverskridende og/eller krænkende adfærd¹.

Det er ikke en situation, man som ansvarlig i en forening til et event eller arrangement vil ønske at stå i, men skulle det alligevel ske, er det vigtigt, at man har en handleplan for selve situationen, samt det videre forløb.

Denne guide er beregnet til både at bruges forebyggende samt akut, af de relevante ansvarspersoner/frivillige/bestyrelsesmedlemmer i Bifrosts lokalforeninger.

Vi gør derudover opmærksom på, at der forekommer fodnoter med uddybende information, samt henvisninger, som bør læses.

¹**Grænseoverskridende adfærd** kan være én eller flere krænkende handlinger eller adfærd af seksuel ladet karakter, samt al slags uønsket seksuel opmærksomhed. En uønsket berøring, uønskede komplimenter om din krop eller påklædning, blufærdighedskrænkelser eller ligefrem seksuelle overgreb.

Handleplan: Hvad gør jeg, når ulykken sker/er sket?

Denne tekst er et bud på, hvordan du som ansvarlig for en forening, eller arrangør/frivillig til et arrangement kan håndtere krænkende adfærd/overgreb mod børn.

Guiden tager udgangspunkt i situationer, hvor offeret er under 18 år.

Hvis offeret for et overgreb er under 15 år, er det vedtaget ved lov at det skal anmeldes til Politiet. Dette gælder også, hvis offeret er mellem 15 og 18 år og adfærden/overgrebet er begået af en af foreningens frivillige, der har et autoritets-/lederforhold til den unge.

Mistanke om grænseoverskridende adfærd i foreningen

I sådan en situation kan man enten opleve, at barnet ikke henvender sig af sig selv, men at der forekommer klar mistanke om, at barnet oplever grænseoverskridende adfærd.

Man kan som forening/ansvarlig/tryghedsperson vælge at handle ud fra begrundet mistanke, hvis man vælger at reagere på et barns ændrede adfærd. Mistanken kan være på baggrund af frivilliges iagttagelser, fra foreningens øvrige medlemmer, eller måske henvendelse fra barnets forældre/væрге.

Et barn henvender sig om oplevelsen af grænseoverskridende adfærd til foreningen

Barnet kan også vælge at henvende sig til en ansvarlig/frivillig/tryghedsperson, af sig selv. Når barnet henvender sig, åbner op og fortæller om sin situation, sættes barnet i en sårbar position. Derfor er det vigtigt, at man hovedsageligt er den lyttende part og støtter barnet. Det er ikke din

opgave at finde den konkrete løsning på problemet i dét øjeblik, hvor barnet henvender sig til dig, men det er din fornemste opgave at skabe et trygt rum for barnet. Dernæst kommer det vigtige i at igangsætte de nødvendige procedurer i den proces, der skal i gang. Generelt er det i sådanne situationer vigtigt, at man aktiverer sin sunde fornuft og gør som følger:

- Lytter og støtter, uden nødvendigvis at stille en masse spørgsmål
- Er rolig og åbensindet for de ting barnet fortæller
- Ikke dømmes nogen parter på forhånd²

²Det at barnet betror sig til dig, betyder ikke der skal placeres umiddelbar skyld på hverken barnet eller den anden part. Det er vigtigt, at der ikke laves verbale angreb eller voldsomme udbrud, hvorved barnet muligvis mister trygheden i situationen og mister tilliden. Det kan potentielt være, at krænker er en som barnet godt kan lide, og vedkommende egentlig ikke vil have, at der sker noget "grimt" med.

Når der er begrundet mistanke om uhensigtsmæssig adfærd mellem en voksen og et barn, kan foreningen vælge at gøre to ting:

1: Sagen håndteres internt i foreningen, efter henvendelse til bestyrelsen:

Bestyrelsen skal kontakte barnets forældre/værge, hvis den begrundede mistanke ikke er overbragt af forældrene selv.

Er anklagen til politianmeldelse, er det forældrene der kontakter politiet, og derved stopper sagen i forhold til politi og anmeldelse for bestyrelsen. (Det vil ofte tage mere end en uge, inden man kender udfaldet af anmeldelsen.)

Er sagen *ikke* endt i en politianmeldelse – ofte ved grænseoverskridende adfærd, som ikke er endt ud i overgreb – skal bestyrelsen hurtigst muligt indkalde den involverede frivillige til en samtale, hvor der fortælleres om mistanken, og hvor den frivillige får mulighed for at fortælle sin version.

I begge tilfælde skal bestyrelsen afgøre, om den frivillige skal fritages for sine opgaver i den periode, bestyrelsens eller politiets undersøgelser pågår. Bifrost anbefaler, at frivillige, der aktivt efterforskes for overgreb på børn og unge, afholdes fra fortsat at varetage deres frivillige arbejde, der involverer børn og unge

2: Foreningen rækker ud for sparring og rådgivning hos Bifrost:

Foreningen kan gøre sig følgende forberedelser, inden man kontakter Bifrost:

Hvad vides der helt konkret om situationen i foreningen?

(Forløb, implicerede, hvem har sagt hvad, er der indhentet børneattester, m.m.)

Gør bestyrelsen klar til at kunne samles hurtigt, evt. online.

Hvad siger vedtægternes eksklusionsparagraf, hvis en sådan eksisterer?

Gør klar til potentielt at suspendere den voksne, der er under mistanke, fra dennes opgaver.

Herefter hjælper Bifrost gerne foreningen ved at rådgive i sagen, og hjælper med at komme til et punkt, hvor der enten i foreningen eller i samråd med Bifrost kan blive konkluderet, hvad der videre skal ske i processen.

Hvis man vil vide mere om vores processer ift. overgreb, kan der findes mere viden på vores hjemmeside:

<https://landsforeningenbifrost.dk/trygdeltagelse/>

Videre forløb og afslutning

Når der er kommet gang i forløbet med de implicerede parter, og der evt. er blevet taget over af øvrige myndigheder, kan det være en god plan at skabe transparens i den gruppe, som barnet begår sig i.

Der er ikke tale om en offentlig udmelding, men kommunikation med for eksempel de forældre, hvis børn er i samme aktivitetsgruppe (juniorkampagne, bordrollespilsgruppe osv.), som det implicerede barn er en del af. Dette gøres for, at de andre børn i en potentiel gruppe ikke kommer hjem til deres forældre med blandende informationer, som kan foranledige, at sagen blusser unødvendigt op, samt at foreningen selv kaster lys over situationen med de fakta, som de ligger inde med.

Kommunikationen kan fx bestå af et skriv ud på mail til forældrene i gruppen, hvor der inviteres ind til et kort møde ifm. den aktivitet, som børnene deltager i. Dette for at skabe tryghed og vished om foreningens håndtering af sagen. Det er bedre at skabe et rum ansigt til ansigt fremfor blot en mail, da det skrevne ord tolkes forskelligt.

En mail kan fx formuleres som følgende:

”Kære forældre i >>indsæt navn på aktivitet<<-gruppen.

Vi skriver ud til jer for at invitere til et infomøde om en alvorlig situation, der er opstået i foreningen. Det er vigtigt for os, at I får den rigtige information, og derfor håber vi meget, at I støtter op om mødet, som vil ligge i forbindelse med den aktivitet jeres barn deltager i, i foreningen.

Mødet vil ligge d. >>indsæt dato<< kl. >>indsæt klokkeslæt<< på >>indsæt adresse<<

De venligste hilsner

>>indsæt ansvarlig forening/ansvarspersoner her<<”

Hvor er der mere hjælp at hente?

- Fagtelefonen er for alle, der arbejder med børn og unge, og som ønsker råd og vejledning i forbindelse med børnefaglige problemstillinger.

Telefonnr.: 3555 5558. Se åbningstider på www.bornsvilkar.dk

- Børnetelefonen er børn og unges mulighed for rådgivning, trøst eller bare en voksen, der har tid til at lytte.

Telefonnr.: 116 111. Se åbningstider på www.bornetelefonen.dk.

Man er anonym, når man ringer til børnetelefonen og opkald eller sms til børnetelefonen vises ikke på telefonregningen.

- Forældretelefonen er en rådgivningslinje til alle forældre og pårørende, der har spørgsmål, som omhandler børn.

Telefonnr.: 3555 5557. Se åbningstider på www.bornsvilkar.dk

- På www.børneportalen.dk kan du klikke dig ind på dit emne og finde den rette hjælp videre.

- Børns Vilkår har også links og gode råd på deres hjemmeside www.bornsvilkar.dk

